

ครูไทยยุคใหม่สอนได้วิจัยเป็น

Teachers of modern teaching has researched.

: พระมหาประสิทธิ์ ปลิทุโร (สระทอง)*

บทคัดย่อ

ชีวิตความเป็นครูถือเป็นความท้าทายในการพัฒนากลยุทธ์ใหม่ ๆ ในฐานะที่เป็นผู้นำทางการศึกษาต้องยอมรับที่จะเรียนรู้และแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดจากทฤษฎีใหม่ ๆ ที่เข้ามาอย่างมีสติ ครูต้องเป็นตัวอย่างของผู้ที่มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาต้องเรียนรู้วิธีการคิดนอกกรอบ งานของครูไม่ได้เป็นเพียงแค่ปรับแต่งสภาพที่เป็นอยู่ หากแต่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในระบบโรงเรียน ที่ต้องแสวงหาความจริงจากหลายมิติ ในฐานะที่มนุษย์มีความซับซ้อนหลายแง่มุม ชีวิตไม่สามารถจำกัดอยู่เพียงรูปแบบเดียวได้ ครูจึงต้องเรียนรู้จากความหลากหลายของแหล่งที่มา ต้องได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ ๆ เช่น การพัฒนาทักษะการสอนและการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลง และต้องทำงานร่วมกับชุมชนที่หลากหลาย โดยมองผู้ปกครองของผู้เรียนเป็นแหล่งของการเรียนรู้ และแหล่งให้การสนับสนุนมากกว่าเป็นผู้แทรกแซง

คำสำคัญ : 1. ความเป็นครู 2. การสอน 3. การวิจัยในชั้นเรียน

Abstract

Teacher life is a challenge in developing new strategies. As educational leaders, they have to accept to learn and solve problems that may arise from new theories. That comes to mind teachers must be examples of people who have had lifelong learning. Education must learn how to think outside the box. Teacher's job is not just to tune in the status quo. If there is a lasting change in the school system. To seek truth from many dimensions. As human beings, there are many complexities. Life can not be limited to one form of life. Teachers must learn from a variety of sources.

* อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

Must be trained on new approaches to learning management, such as developing instructional and classroom skills. To cope with change And work with a wide variety of communities. By looking at the learner's parents as a source of learning and encouraging them to be more involved in interventions.

Keywords : 1. Being a teacher 2. Teaching 3. Classroom research

บทนำ

แนวคิดแบบใหม่ ๆ ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษา ด้วยมุมมองที่ว่า ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันและต่างก็มีเอกลักษณ์ของตน ดังนั้น การจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่อมต้องมีการปรับเปลี่ยนให้คำนึงถึงลักษณะดังกล่าว

ชีวิตครูต้องเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ โดยต้องลงมือปฏิบัติเช่นเดียวกับการเชิญชวนให้นักเรียนร่วมลงมือ ครูต้องอาศัยโอกาสดังกล่าวนี้ในการสังเกตการณ์การทำงานและร่วมแบ่งปันประสบการณ์ที่ค้นพบด้วยกัน การเรียนรู้ลักษณะนี้จะช่วยให้ครูผู้สอนที่จะทำให้ก้าวกระโดดจากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ เพราะการเรียนการสอนในยุคใหม่ไม่เพียงแต่สอนนักเรียนเท่านั้น แต่ยังต้องดูแลและสร้างความสัมพันธ์กับพวกเขาด้วยกระบวนการของการเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหาเป็นขั้นตอน ที่สำคัญครูต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งคำถามและตรวจสอบคำถามของพวกเขา วิธีการเช่นนี้จะทำให้หลักสูตร

มีความหมายมากขึ้น บทเรียนไม่จำเป็นต้องจบลงด้วยคำตอบที่ถูกต้อง แต่ควรจะเป็นคำตอบที่สามารถขยายผลไปสู่การตั้งคำถามของผู้เรียนต่อไป เพราะแนวคิดสมัยใหม่มองว่า ความคิดของนักเรียนมีคุณค่า นักเรียนจะใช้พัฒนาความหมายของตัวเองแทนการถ่ายโอนความรู้จากครู โดยจะเน้นการคิดเชิงวิพากษ์มากกว่าข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง

กิจกรรมการเรียนรู้ควรมีความหมายและน่าสนใจให้กับนักเรียน พวกเขาควรได้รับอนุญาตในการสร้างพัฒนาและประยุกต์ใช้ความรู้หรือทักษะเพิ่มเติม พวกเขาควรมีทางเลือกและได้รับโอกาสที่จะเป็นนักวางแผนและผู้มีอำนาจตัดสินใจ กิจกรรมควรสร้างขึ้นที่ช่วยให้เด็กได้ใช้ประโยชน์จากความรู้ในสถานการณ์ใหม่ เด็กควรจะเป็นการสนับสนุนในการหาคำตอบสำหรับคำถามของตัวเองโดยใช้การวิเคราะห์

ความหมายของครู

ใครคือครู ครูคือใครในวันนี้ ใช้อยู่ที่ปริญญามหาศาล ใช้อยู่ที่เรียกว่าครูอาจารย์ ใช้อยู่ที่สอนนานในโรงเรียน ครูคือผู้นำทางความคิด ให้รู้ถูกรู้ผิดคิดอ่านเขียน ให้รู้ทุกขุรู้ยากรู้พากเพียร ให้รู้เปลี่ยนแปลงสู้สร้างงาน ครูคือผู้ยกระดับปัญญาณมนุษย์ ให้สูงสุดกว่าสัตว์เดรัจฉาน ครูคือผู้สั่งสมอุดมการณ์ มีดวงมานเพื่อมวลชนใช้ตนเอง ครูจึงเป็นนักสร้างผู้ยิ่งใหญ่ สร้างคนจริงสร้างคนกล้าสร้างคนเก่ง สร้างคนให้ได้เป็นตัวของตัวเอง ขอมอบเพลงนี้มาบูชาครู

จากตัวอย่างความหมายของครูข้างต้น จะเห็นว่า ครูต้องเป็นคนที่มีทั้งความรู้และความประพฤติที่ดี กอปรด้วยความเมตตากรุณาต่อศิษย์

คงไม่เกินความจริงที่จะกล่าวว่า ครูเป็นบุคคล “ไตรภาคี” คือมาจากองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ 1) มีความรู้ดี 2) มีความประพฤติดี และ 3) มีคุณธรรม (ความเมตตากรุณา) หากขาดองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งจะไม่สามารถเป็นครูที่ดีได้

คำว่า “ครู” มาจากศัพท์ภาษาสันสกฤต คือคำว่า “คุรุ” และภาษาบาลี “ครุ, ครุ” (สันสกฤต: गुरु) หรือ กुरु (อังกฤษ: guru) หมายถึง ผู้สั่งสอนศิษย์ หรือ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ซึ่งมีผู้กล่าวว่ามาจากคำว่า ครุ (คะ-รุ) ที่แปลว่า “หนัก” อันหมายถึง ความรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนของครูนั่น นับเป็นภาระหน้าที่ที่หนักหนาสาหัสไม่น้อยกว่าคน ๆ หนึ่งจะเติบโตเป็นผู้มีวิชาความรู้และเป็นคนดีของสังคม ผู้เป็น “ครู” จะต้องทุ่มเทแรงกายและแรงใจไม่น้อยไปกว่าพ่อแม่ผู้ให้กำเนิดเลย ซึ่งในชีวิตของคน ๆ หนึ่ง นอกเหนือไปจากพ่อแม่ซึ่งเปรียบเสมือน “ครูคนแรก” เพราะการที่เด็ก ๆ จะดำรงชีพต่อไปได้ในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง มี “ครู” ที่จะเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้เพื่อปูพื้นฐานไปสู่หนทางการทำมาหากินในภายภาคหน้าด้วย ดังนั้น “ครู” จึงเป็นบุคคลสำคัญที่เราทุกคนควรจะได้แสดงความกตัญญูทดแทน

คุรุ ในภาษาสันสกฤตนั้นหมายถึง พุทธสยตี ซึ่งเป็นเทพเจ้าองค์หนึ่ง ซึ่งตรงกับเทพเจ้าจุปิตอร์ของชาวโรมันนั่นเอง ตามความเชื่อในศาสนาฮินดูนั้น ดาวจุปิตอร์/คุรุ/พุทธสยตี ถือว่าเป็นดาวที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ในภาษาต่าง ๆ ของอินเดีย คำว่า พุทธสยตีวาร (วันพุทธสยตี) จะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า คุรุวาร (วันครู) โดย วาร นั้นหมายถึงวัน คุรุ ในอินเดียทุกวันนี้

ใช้ในความหมายทั่วไป หมายถึง “ครู”

ครู คือบุคคลที่มีหน้าที่ หรือมีอาชีพในการสอนนักเรียน เกี่ยวกับวิชาความรู้ หลักการคิดการอ่าน รวมถึงการปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน โดยวิธีในการสอนจะแตกต่างกันออกไปโดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ความสามารถ และเป้าหมายของนักเรียนแต่ละคน ดังได้มีอธิบายคำว่า “ครู” ดังนี้ 1) ครูเป็นผู้นำทางศิษย์ไปสู่คุณธรรมชั้นสูง 2) ครู คือผู้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ เป็นผู้มีความหนักแน่น ควรแก่การเคารพของลูกศิษย์ 3) ครู คือ ผู้ประกอบอาชีพอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่สอน มักใช้กับผู้สอนในระดับต่ำกว่าวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา

กล่าวได้ว่า “ครู” คือผู้ที่ให้ความรู้ ไม่จำกัด ทุกที่ทุกเมื่อ ครูต้องเต็มไปด้วยความรู้ และรู้จักชวนขยายหาคำถามความรู้ใหม่ ๆ สะสมความดี มีบารมีมาก และครูที่ดีจะต้องไม่ปิดบังความรู้ควรมีจิตและวิญญาณของความเป็นครู ต้องเป็นผู้เติมเต็มในการแสวงหาความรู้ ต้องวิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ และบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จึงเรียกได้ว่า เป็นผู้มีความหนักแน่น ควรแก่การเคารพของศิษย์ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการให้คำแนะนำเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนหรือนักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เป็นผู้ที่มีความรู้ประสบการณ์ และมีการศึกษามากหรือดีเป็นพิเศษ หรือมีทั้งประสบการณ์และการศึกษาดีเป็นพิเศษในสาขาใดสาขาหนึ่งที่สามารถช่วยให้ผู้อื่นเกิดความเจริญก้าวหน้าได้ และเป็นปูชนียบุคคล หมายถึง เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องเอาใจใส่เพื่อความเจริญของศิษย์ ซึ่งเป็น

บุคคลที่ควรเคารพเทิดทูน เป็นเสมือนแม่พิมพ์ของชาติ หมายถึง การเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ที่จะปฏิบัติตัวตามอย่างครู และเป็นผู้แจวเรือจ้าง หมายถึง อาชีพครูเป็นอาชีพที่ไม่ก่อให้เกิดความร่ำรวย ครูต้องมีความพอใจในความเป็นอยู่อย่างสงบเรียบง่าย อย่าห่วงไหวต่อลาภ ยศ ความสะดวกสบาย (ยนต์ ชุ่มจิต, 2541: 29; รังสรรค์ แสงสุข, 2550: 38)

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่า “ครู” คือผู้ที่ทำหน้าที่สอนให้ศิษย์เกิดความรู้ และมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี นำประโยชน์ให้เกิดแก่สังคมได้ในอนาคต

ความหมายของคำว่า “อาจารย์”

ปัจจุบันคำว่า “ครู” กับ “อาจารย์” มักจะใช้ปะปนหรือควบคู่กันเสมอ จนบางครั้งดูเหมือนว่า จะมีความหมายเป็นคำคำเดียวกัน แต่ในความเป็นจริงแล้ว รากศัพท์เดิมของคำว่า “อาจารย์” ไม่เหมือนกับคำว่า “ครู” และเมื่อพิจารณาถึงความหมายดั้งเดิมแล้วยังไม่เหมือนกัน

พุทธทาสภิกขุ (2552 : 92) กล่าวว่า คำว่า “ครู” เป็นคำที่สูงมาก เป็นผู้เปิดประตูทางวิญญาณ แล้วก็นำให้เกิดทางวิญญาณไปสู่คุณธรรมเบื้องสูง เป็นเรื่องทางจิตใจโดยเฉพาะมิได้หมายถึงเรื่องวัตถุ และได้จำแนกความหมายของ “อาจารย์” เป็น 2 แบบ คือ 1) ความหมายดั้งเดิม หมายถึง ผู้ฝึกมารยาท หรือเป็นผู้ควบคุมให้อยู่ในระเบียบ วินัย เป็นผู้รักษาระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ และ 2) ฐานะชั้นสูงหรือชั้นหนึ่งของผู้ที่เป็นครู

ในหนังสือพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรมของพระพรหมคุณาภรณ์

(ป.อ. ปยุตโต) (2551: 185) อธิบายความหมายของอาจารย์ไว้ดังนี้

1. ผู้ประพาดิการอันเกื้อกูลแก่ศิษย์
2. ผู้ที่ศิษย์ พึงประพาดิด้วยความเอื้อเฟื้อ
3. ผู้สั่งสอนวิชาและอบรมคุณแลความประพาดิแก่ศิษย์

สำหรับชาวตะวันตกได้ให้ความหมายของคำว่า “อาจารย์” ว่าผู้สอนในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งต่ำกว่าระดับศาสตราจารย์ และเป็นผู้สอน ที่ต้องรับผิดชอบต่อการสอนนักศึกษาให้เกิดความก้าวหน้าตามวัตถุประสงค์เฉพาะของการศึกษาที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า คำว่า “อาจารย์” ตามทัศนะของคนไทยกับทัศนะของชาวตะวันตกแล้วจะเห็นได้ว่า อาจารย์ของชาวตะวันตกจะเน้นความสำคัญไปที่การสอน คือ เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการสอนเฉพาะด้าน และเป็นผู้ที่ทำการสอนในสถาบันการศึกษาชั้นสูง แต่ความหมายของคำว่า “อาจารย์” ตามทัศนะของคนไทย จะมีความหมายกว้างกว่า คือเป็นทั้งผู้สอนวิชาความรู้ อบรม คุณแลความประพาดิ และเป็นผู้ที่มีฐานะสูงกว่าผู้เป็นครู

ดังนั้น สรุปความได้ว่า “อาจารย์” เป็นผู้สอนวิชาความรู้และอบรมความประพาดิของลูกศิษย์ เป็นผู้ที่มีสถานะภาพสูงกว่า “ครู” และมักเป็นผู้ที่ทำการสอนในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ในปัจจุบันนี้ ผู้ที่ทำหน้าที่สอนไม่ว่าจะมีคุณวุฒิระดับใด ทำการสอนในระดับไหนจะนิยมเรียกว่า “อาจารย์” เหมือนกันหมด ซึ่งมีใช้เรื่องเสียหายอะไร ในทางตรงกันข้ามกลับจะเป็นการยกย่องและให้ความเท่าเทียมกัน

กับคนที่ประกอบวิชาชีพเดียวกัน ดังนั้น สิ่งสำคัญที่สุดมิใช่เป็นคำว่า “ครู” หรือ “อาจารย์” แต่อยู่ที่การทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ที่สุดนั่นเอง ดังคำที่ท่านว่า

หน้าที่ คือชีวิต

แม้เพียงน้อยนิด ควรรักษา

หน้าที่ ดีกว่าหน้าตา

หน้าที่จะนำพาชีวิต ให้อยู่รอดและปลอดภัย

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อวิธีการศึกษา ได้แก่แนวคิดพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พอลจะสรุปได้ 4 ประการ คือ

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Different)

การจัดการศึกษาของไทยได้ให้ความสำคัญในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เอาไว้อย่างชัดเจนซึ่งจะเห็นได้จากแผนการศึกษาของชาติ ให้มุ่งจัดการศึกษาตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถของแต่ละคน เป็นเกณฑ์ ได้แก่ การจัดระบบห้องเรียนโดยใช้ อายุเป็นเกณฑ์บ้าง ใช้ความสามารถเป็นเกณฑ์บ้าง นวัตกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อสนองแนวความคิดพื้นฐานนี้ เช่น การเรียนแบบไม่แบ่งชั้น (Non-Graded School) แบบเรียนสำเร็จรูป (Programmed Text Book) เครื่องสอน (Teaching Machine) การสอนเป็นคณะ (Team Teaching) การจัดโรงเรียนในโรงเรียน (School within School) เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction)

2. ความพร้อม (Readiness)

เดิมทีเดียวเชื่อกันว่า เด็กจะเริ่มเรียนได้ ก็ต้องมีความพร้อมซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติ แต่ในปัจจุบันการวิจัยทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ ชี้ให้เห็นว่าความพร้อมในการเรียน เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นได้ ถ้าหากสามารถจัดบทเรียนให้พอเหมาะกับระดับความสามารถของเด็ก แต่ละคนวิชาที่เคยเชื่อกันว่ายาก และไม่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็กก็สามารถนำมาให้ศึกษาได้ นวัตกรรมที่ตอบสนองแนวความคิดพื้นฐานนี้ได้แก่ ศูนย์การเรียนรู้ การจัดโรงเรียนในโรงเรียน นวัตกรรมที่สนองแนวความคิดพื้นฐานด้านนี้ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) การจัดโรงเรียนในโรงเรียน (School within School) การปรับปรุงการสอนสามขั้น (Instructional Development in 3 Phases)

3. การใช้เวลาเพื่อการศึกษา

แต่เดิมมาการจัดเวลาเพื่อการสอนหรือตารางสอนมักจะจัดโดยอาศัยความสะดวก เป็นเกณฑ์ เช่น ถูหน่วยเวลาเป็นชั่วโมง เท่ากัน ทุกวิชา ทุกวัน นอกจากนั้นยังจัดเวลาเรียน เอาไว้นั่นนอนเป็นภาคเรียน เป็นปี ในปัจจุบัน ได้มีความคิดในการจัดเป็นหน่วยเวลาสอนให้ สัมพันธ์กับลักษณะของแต่ละวิชาซึ่งจะใช้เวลา ไม่เท่ากัน บางวิชาอาจใช้ช่วงสั้น ๆ แต่สอน บ่อยครั้ง การเรียนก็ไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะใน โรงเรียนเท่านั้น นวัตกรรมที่สนองแนวความคิด พื้นฐานด้านนี้ เช่น การจัดตารางสอนแบบ ยืดหยุ่น (Flexible Scheduling) มหาวิทยาลัย เปิด (Open University) แบบเรียนสำเร็จรูป (Programmed Text Book) การเรียนทาง ปรินซ์

4. ประสิทธิภาพในการเรียน

การขยายตัวทางวิชาการ และการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำให้มีสิ่งต่าง ๆ ที่คนจะต้องเรียนรู้เพิ่มขึ้นมาก แต่การจัดระบบการศึกษาในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จึงจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งในด้านปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้เรียน และปัจจัยภายนอก นวัตกรรมในด้านนี้ที่เกิดขึ้น เช่น การเรียนทางโทรทัศน์ การเรียนทางไปรษณีย์ การเรียนการสอนทางไกล การเรียนทางเว็บไซต์ การเรียนผ่านเครือข่าย แบบเรียนสำเร็จรูป

แนวคิดการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน คือกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างครูและนักเรียน และบทบาทของครู คือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรให้กับนักเรียนทั้งชั้น การสอนในชั้นเรียนไม่ใช่การบอกหนังสือ หรือการบอกให้จดหนังสืออย่างเดียว ซึ่งครูจะต้องจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนทั้งชั้นซึ่งมีความสามารถพื้นฐานแตกต่างกันออกไป ทำให้บางครั้งเกิดปัญหากับผู้สอนที่ต้องจัดกิจกรรมหลากหลายสนองตอบต่อผู้เรียนแต่ละคน การสอนควบคู่กับการสังเกต เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนในชั้นมาวิเคราะห์ ศึกษาสภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็นจะต้องดำเนินการตลอดเวลา การวิจัยในชั้นเรียนจะเกิดขึ้นหลังจากครูสรุปได้ว่าปัญหาคืออะไร เกิดที่ไหนและมีแนวทางจะแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร กล่าวคือ ครูคิดหาวิธีการแก้ปัญหานั้นได้แล้วนำไปทดลองใช้จนได้ผลแล้วพัฒนาเป็นนวัตกรรม สามารถนำไปเผยแพร่ได้ต่อไป การวิจัย ในชั้นเรียนควรมีลักษณะ คือ

1. เป็นการวิจัยจากปัญหาที่เกิดขึ้นใน

ชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2. ทำการวิจัยเพื่อนำผลวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอน

3. ทำการวิจัยควบคู่กับการเรียนการสอน คือสอนไปวิจัยไป แล้วนำผลการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาในชั้นเรียน และทำการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น

ขอบเขตการทำวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างจากการวิจัยในโรงเรียน คือกลุ่มตัวอย่างและเป้าหมายของการวิจัยในชั้นเรียนจะใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก ใช้ศึกษาในห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่งและมีเป้าหมายคือการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน เพราะเชื่อว่าถ้าครูใช้กิจกรรมการสอนที่ดีและเหมาะสมกับผู้เรียน ย่อมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบรรลุเป้าหมายทางการพัฒนานักเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวิจัยโดยครูผู้สอนในห้องเรียนกับนักเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาที่ครูรับผิดชอบ

ขอบเขตการวิจัยในชั้นเรียนนั้นจะให้ความสำคัญกับการคิดค้นพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม

กระบวนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน

กระบวนการการวิจัยในชั้นเรียน มีกระบวนการดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน ความหมายของปัญหา

ปัญหา คือความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังหรือผลที่ต้องการให้เกิด กับสิ่งที่จริง

หรือผลที่เกิดขึ้นจริง หรือกล่าวได้ว่า สภาพที่เกิดขึ้นจริงไม่ตรงกับสภาพที่ต้องการให้เกิด ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ที่มาของปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน มาจากสภาพการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เช่น สภาพการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน วิธีสอนที่ใช้ในวิชาต่าง ๆ หรือพฤติกรรมของนักเรียนที่เป็นปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

นอกจากนี้ อาจมาจากผลสัมฤทธิ์ตามจุดประสงค์ในรายวิชา หรือจากบันทึกหลังการสอน หรือมาจากการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งโดยสรุปได้ว่า หากตราบใดที่ครูผู้สอนยังไม่หยุดดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอน จะมีประเด็นปัญหาที่ให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

การเขียนโครงการวิจัยในชั้นเรียน

1. ชื่อเรื่องวิจัย (การแก้ปัญหาอะไรของใคร)
2. ชื่อผู้วิจัย
3. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน
4. สาเหตุของปัญหา
5. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (เพื่อแก้ปัญหาอะไร ของใคร ที่ไหน กี่คน)
6. วิธีดำเนินงาน (วิธีการที่คาดว่าจะแก้ไข)
7. นวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหา
8. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

9. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

10. ระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ไขเสร็จ

11. ความคาดหวัง (พฤติกรรมของผู้เรียนที่ได้รับการแก้ไขแล้ว คืออะไร)

สรุปลักษณะการวิจัยในชั้นเรียน

1. ผู้ทำวิจัยยังคงทำงานตามปกติของตน
2. ไม่ต้องสร้างเครื่องมือวิจัย (แต่สร้างเครื่องวัดผล)
3. ไม่มีข้อมูลจำนวนมาก และไม่ต้องใช้สถิติที่ซับซ้อน
4. ข้อมูลส่วนใหญ่มาจากการสังเกต การพูดคุย และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา
5. ไม่ต้องทบทวนรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. ใช้เวลาทำวิจัยไม่นาน
7. ความยาว 2 – 3 หน้าต่อเรื่อง
8. นักเรียนได้รับการพัฒนา
9. ไม่มีระบุประชากร การสุ่มตัวอย่าง
10. ไม่ต้องใช้สถิติสรุปอ้างอิง และไม่มีระดับนัยสำคัญ
11. ไม่มีการทดสอบก่อน หลัง
12. ไม่มีกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม และ
13. เน้นการแก้ไขที่สาเหตุของปัญหาของนักเรียน บางคน บางเรื่อง

สรุป

ชีวิตครูต้องทำทนายให้ผู้เรียนร่วมลงมือปฏิบัติ และต้องหมั่นสังเกตการณ์การทำงานร่วมแบ่งปันประสบการณ์ที่ค้นพบด้วยกัน เพราะการเรียนการสอนในยุคใหม่ ต้องหมั่นสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนด้วยกระบวนการของการเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหาเป็นขั้นตอน ที่สำคัญคือต้อง

กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งคำถามและตรวจสอบคำถามของพวกเขา บทเรียนต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องจบลงด้วยคำตอบที่ถูกต้องเสมอไป แต่ควรจะเป็นคำตอบที่สามารถขยายผลไปสู่การตั้งคำถามของผู้เรียน เพราะแนวคิดสมัยใหม่มองว่า ความคิดของผู้เรียนนั้นมีคุณค่าและใช้พัฒนาความหมายของตัวเอง แทนการถ่ายโอนความรู้จากครู โดยเน้นการคิดเชิงวิพากษ์มากกว่าข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง จึงต้องมีกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน

บรรณานุกรม

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2551). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพมหานคร: เอส. อาร์. พรินติ้งแมสโปรดักส์.

พุทธทาสภิกขุ. (2552). **คู่มือมนุษย์ของพุทธทาสภิกขุ**. พิมพ์โดยกรมการศาสนา, กระทรวงวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ยนต์ ชุ่มจิต. (2541). **ความเป็นครู**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: พรินติ้งเฮ้าส์.

รังสรรค์ แสงสุข. (2550). **สถาบันอุดมศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รัตน์ บัวสนธ์. (2544). **วิจัยและพัฒนาการศึกษา**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

วิจิต สุรัตน์เรืองชัย. (2546). **การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน**. วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (พฤศจิกายน 2545 ถึงมีนาคม 2546) : 31.

ส.วาสนา ประवालพุกษ์. (2541). **การวิจัยในชั้นเรียนและแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.